

Maročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrť leta . . . 250
 Mesečno . . . 1—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 v. in
 od 6 redne petitvrste: pri
 večkratnih oznanilih velja
 -- popust. --
 „Straža“ izhaja v pe-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Korotška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Vlada ne more za razrešitev jugoslovanskega vprašanja ničesar storiti.

Tako slove izjava ministrskega predsednika Seidlerja zastopnikoma Jugoslovanskega kluba. S temi besedami Seidler ni obsodil jugoslovanskih stremeljenj, ker so to stremeljenja večmilijonskega naroda, v katerem kipi neporabljena življenjska sila in življenjsko veselje, marveč obsodil je sebe in svoj vladni sistem.

Jugoslovansko vprašanje ni zgolj vprašanje avstro-ogrske monarhije, temveč evropsko vprašanje. Kajpada ima monarhija glavni interes na tem vprašanju, odnosno morala bi imeti glavni interes na tem vprašanju in na njegovi razrešitvi. Saj gre tukaj za narode, ki so od nekdaj bili mogočna bramba naše monarhije in ki so naseljeni na gospodarsko najvažnejšem teritoriju cele naše države. Ali ni toraj v interesu monarhije, da zadovolji in ojači svojo južno obrambo s tem, da narodu, bivajočem na najvažnejšem ozemlju, da prostost, enakopravnost in možnost narodnega, političnega in kulturnega razvoja na temelju narodne samoodločbe.

Te ideje odkazuje za rešitev jugoslovanskega vprašanja tudi ne samo evropska, marveč tudi svetovna javnost. Ideje demokracije in narodne samoodločbe so nezlomljive, naj se razni nemško-nacionalni in do dna svojega bistva reakcionarni listi še toliko trudijo, da bi oslabili njihovo moč in jih celo najrajše spravili s sveta. Ti dve ideji sta tudi najbrž edina kulturna pridobitev svetovne vojske za evropske narode.

Vsa Evropa torej pričakuje, da se bo avstro-ogrska monarhija preosnovala in preuredila na temelju teh dveh idej. Čim prej se bo to zgodilo, tem prej bo tudi konec vojske. Saj je dosedanji notranji ustroj avstro-ogrske monarhije tudi med tistimi vzroki, ki so sovražnike nagnili in zapeljali k temu, da so udarili po Avstriji, meneč, da jo bodo razbili s svojim mečem. To se jim ni posrečilo. Avstro-ogrski narodi so obranili svojo do-

movino in eksistenčno pravico. Zato pa mora tudi Avstrija priznati eksistenčno pravico vsem svojim narodom ter jim dati to, kar zahtevajo: demokracijo, bodočnost, kakor si jo bodo v okviru habsburške monarhije sami določili in odločili.

To je evropska zahteva do Avstrije. To zahtevo je pred nekaj dnevi iznova proglasil holandsko-škandinavski organizacijski odbor v Stockholmu, ki v svojem mirovnem manifestu za stockholmsko konferenco priporoča Avstriji, naj v njej uživajo Jugoslavi v gospodarskem oziru popolno enakost ter naj bodo združeni v eno samo upravno enoto.

Tako se zanima Evropa za preureditev Avstrije in za rešitev jugoslovanskega vprašanja. Ministrski predsednik Seidler pa izjavlja, da za razrešitev jugoslovanskega vprašanja ne more ničesar storiti.

Ali ni ta mož žalostna podoba starčka, ki sedi na strehi ter si ne more pomagati? Seidler je politični vjetnik Nemcev in Madžarov, docela gođen in dozorel za to, da se prav kmalu izmenja. On spada med politične invalide, ki niso za nobeno rabo več, k večjem za to, da dobivajo plačo invalidov. Škoda, v smislu miru, katerega si tako želimo, zelo velika škoda je, da se je temu, za prepotrebno preureditev Avstrije popolnoma nesposobnemu državniku dovolil štirimesečni proračunski provizorij. Tak mož ne zasluži niti enodnevne provizorija. To je političen invalid, ki čaka na izmenjavo. Čim prej pride ta izmenjava, tem boljše za Avstrijo in tudi za pomirovljenje Evrope.

Poslanec Markhl kot vojni hujskač.

Par dni tega imel je celjski državni poslanec, zastopnik nemške stranke na Spodnjem Štajerskem, g. Markhl v državnem zboru govor, v katerem je poleg stare navade napadal slovenske voditelje zlasti pa dr. Korošca. Spravil se je tudi na ljubljanskega knezoškofa ter deloma celo na lavantinskega škofa, češ

zakaj sta potegnili s svojim slovenskim narodom, zakaj nista se ozirala sama na nemško nacionalne „vernike“ svoje.

G. Markhla hudo peče naša deklaracija od 30. maja 1917, ki zahteva za ves naš narod svobodno državo. Seveda po glavi vsakega pametnega človeka Maribora, Celovca, Beljaka, Ptuja in Celja ne meremo iztrgati ven iz naše zemlje in jih prestaviti v nemško Avstrijo. Ta mesta morajo biti z nami skupaj, skupaj s svojo okolico, od katere žive, iz katerih so vsrastle po krvi in gospodarstvu. Menda nobeden človek na svetu ni tako neresen, da bi mislil, da bi mi prepustili ves ptujski okraj nemški Avstriji zato, ker par meščanov v Ptuj danes še trdi, da so Nemci. Ista je z drugimi mesti. Markhl to vidi, da, če se potegne kakšna meja, pojde od Zilskih planin preko Osojskega jezera, na Osojske ture na Svinško planino, na Golico (Voralpe), severno Spielfelda in mimo Radgone na sever navzgor. Da mi ponujamo onim, ki so res pravi Nemci in ki se štejejo za Nemce, v našem okviru šolsko avtonomijo in sploh možnost, da si uredijo življenje po svoje v vseh državnih rečeh, nato g. Markhl ne da nič, ker misli, da bi v tem slučaju mi tako plesali z Nemci kakor danes oni z našo enakopravnostjo.

Najbolj zanimivo pa pride zdaj-le: G. Markhl pravi, da, če bi mir imel biti sklenjen pod pogojem, da se uresniči jugoslovanska deklaracija, on ne bi bil za nobeno ceno za mir. Potem naj gre vojska za vsako ceno naprej, meni g. Markhl. Mir sklenjen pod pogojem, da se južno-avstrijske Nemce stisne (abschnüren pravi Markhl), takega miru ne maramo.

Torej zdaj smo enkrat našli g. Markhla

LISTEK.

Stari Marko.

Stari Marko, cerkovnik pri Materi božji v Dragi, je zelo rad modroval. Da so ga pa raje poslušali, je vedno še kako šaljivo povedal. Saj je znal tudi nekaj igrati na orgle in na harmonike in če tak ni šaljivec, ni nikjer dobro sprejet. Toda Marka so vsi radi imeli. Kadar je prišel v gostilnico, edino v vasi, kjer so se ob nedeljah popoldne zbirali vaščani kakor h krščanskemu nauku, je sedel najprej k možem. Pomenili so se resno o gospodarskih rečeh, kaj modrega je na fari preklical in kako se bo to izvršilo. Marko jim je dal marsikdaj kak dober nasvet in izpil za njega precej kozarcev vina. Že malo pogumen je stopil k fantom, ki so se že pripravljali, da bi katero zapeli. Navadno je Marko prvi začel, potem je pa že šlo in še precej dobro v grlo in iz grla; Marko pa je šel z dobrim vzgledom naprej. Predno so razšli, jih je vedno še po očetovsko opozoril, naj se nikdar kje ne stepo in naj ne pozabijo, da so župnik oznanili, da je čez en teden zopet nedelja.

Tako se je godilo Marku pred vojsko. Od tedaj pa so pretekla že tri leta in Marko je že skoro pozabil na tiste lepe čase, ko je imel vsako nedeljo vinsko biro. Pozabil je pa tudi na šale, še smejal se ni več. Saj so šli vsi na vojsko, še njegovega sina Marka so vzeli, starega komaj osemnajst let. Le on in še par starcev in nekaj dečkov je ostalo možkega v vasi in

zdaj delajo in kopljejo, da so že vsi sklonjeni v dve gube. In smrt na bojnem polju jih je že veliko domaćinov pomorila. Marko jim ni zvonil. Saj so mu pa pustili zvonček, s katerim samim ni preje nikdar zvonil. Marko jim ni izkopal jame, ker so jih daleč v tuji pokopali. Zato je Marko postal resen in se ni več smejal.

Neki večer je legel Marko, sključen, kakor da že v grob visi, od svoje hišice za nizkim starodavnim obzidjem draške cerkvice. Težko je dihal, kakor bi se bogve kako spehal. Izpod globoko na oči stisnjenih obrvi je švigal pogled, da bi se ga opoludne ustrašil. Ustnice je imel stisnjene, da so se mu brke popolnoma zarile v razmršano brado. Roke je napravil v pesti in je mahal, kakor da bi koga od sebe odganjal.

Za cerkvijo, na robu hriba je postal. Globoko in strmo pod njim je šumela Sava, umazana vsled trbovjskega blata. Na levo pred njim so na hrastniškem kolodvoru zažarele prve luči in vrgle kolobarje svetlobe okrog črnega kroga pod seboj. Kajti zadnji žarki zahajajočega solnca so že zdavnaj ugasnili, le iz daljave so še blede rdečili nebo na obzorju. Na vzhodu je videl vstrépetavati prve zvezde, kakor da pomežikujejo radovedne drobne oči iz neskončnosti.

Stari Marko je sedel na kamen, sklonil glavo čisto na kolena in strmél v mrak, ki se je vedno bolj zgoščeval. Nikdar ni jokal stari Marko, nikdar ne, še na grobovih ne. Danes pa se mu je vtrgala solza izpod oči, zdrknila čez razorano, zarjavelo lice in se skrila v bradi. In zopet in zopet.

Ni dolgo sedel tako, trpeč v dušnih bolečinah, da ni čutil telesnih bolečin in utrujenosti. Piskanje in

ropotanje vlakov ga je vedno dražilo, skoro izzivalo, da je planil kvišku:

»Smrt se pelje. S kakim hrupom gre in veselja vriska. Sina, edinega, si mi ubila, ali naj te blagrujem? Moj rod si uničila, ali naj te blagoslovim?«

Po vsem telesu se je stresel. Stisnjena pest se je vzdignila in zopet padla in iz ust je sikalo prokletstvo. Za hip se je pomiril:

»Moj oče je bil Marko, moji dedje, bogve koliko rodov, in moj sin tudi. Zdaj bom pa jaz zadnji, jaz stavec z nogo v grobu!«

Sklonil je težko glavo in strmél v globino pred se. »Nihče mu ni zvonil. Jamo so mu skopali, da je noge še ven kazal. Nihče mu ni postavil križa na grob. Z apnom so ga poškopili in grob, da še prihodnjo pomlad ne bo zrastle ne ena travica na njem!«

Vedno bolj miren je postajal, vedno mehkejši. Skoro otročji je bil njegov glas, ko je šepetaje govoril:

»Doma pa bi mu naredil lep grob. Tam le za zidom, pod gabrom, ki visi čez zid. Pa — čeprav mu ne bo nihče našgal luči na grob, niti o vseh Svetih ne, Bog mu bo dal našgati milijone zvezd na nebu. In morda le še požene prihodnjo pomlad kaka travica, morda še cvet, kakor hladen, negoreč plamenček iz stebela!«

Udano je obrnil oči proti nebu in sklenil roke v molitev. Postal je mehko otročji, saj vsi postanemo v veliki žalosti kakor otroci.

Globoko pod njim pa je hitela lokomotiva z dolgim vlakom mladih, svežih ljudi in bahotno puhala iz sebe:

»Vsaki dan, vsaki dan — vseh mrtvih dan.«

golega, kakršen je. Tisoči, ne, milijoni naj poginejo, država naj gre v bankerot, vsi naj umreje gladi, ako bi naj Celje, Maribor, Ptuj, Celovec in Beljak imela ostati skupaj s svojo okolico v jugoslovanski državi!

Ako bi danes prišle velesile in rekle Dajmo Jugoslovanom državo, saj jim to gre po božji postavi in človeški pameti, pa sklenimo mir, onda ostane Markhl in za njim mariborski, ptujski veljaki (tudi krojač Masten v Ptuj, ki vlaga strašne interpelacije na Orniga) in rečejo: ne, nič mira, boj do konca, slovenski in češki regimenti, Bošnjaki in Dalmatinci, le naprej v boj za — nemškutarje v Celju in Mariboru! Ali ni to smešno, če bi obenem tako grozno in žalostno ne bilo?

Zdi se nam, da za take besede, ki le podaljšujejo to vojsko, ne bo hvaležna g. Markhlu nobena mariborska ne celovška majka. Po zunanjem svetu bodo brali, kaj reče Markhl in si bodo mislili, da res mnogo ljudi tako misli ko on, in grozna vojska pojde naprej! Taki govori ko je Markhlov, so voda na mlin vojnih hujšakcev tu in onstran državnih mej. Vse to pa gre na kožo ljudstva!

Boj Bismarckovcev proti prof. Försterju.

Förster je mož svetovne slave. S svojimi spisi in govori stremi za tem, da bi med človeštvom v vsem javnem življenju in zlasti v politiki zopet zavladala krščanska moralna načela kot vodilna načela. S tega svojega stališča mora javno obsojati Bismarckovo politiko, ki se ni dosta brigala za moralna načela, temveč je bila zgrajena na kri in železo kot temelja. Z javno obsodbo Bismarckove politike moči pa se je Förster hudo zameril pri oboževalcih Bismarcka in pri vsememcih. Poslednji mu tudi štejejo v zlo njegovo mirovno delovanje, ker Förster agitira proti takozvanem »nemškemu miru« za sporazumni mir in za spravo med narodi.

Mrznja proti Försterju je zopet buknila na dan ob začetku novega semestra, ko je Förster hotel zopet začeti svoja predavanja na vseučilišču v Monakovem. Završalo je zopet proti njemu po vseh vsenemških in nemško-nacionalnih listih kot proti slabitelju nemške moči, nasprotniku nemške države, izdajniku domovine itd. Nekateri profesorji na monakovskem vseučilišču, zlasti tisti, ki so pruskega pokolenja, se trudijo, da bi se Försterju od vzela učna stolica. Liberalni elementi, ki se drugače na vsa usta zavzemajo za svobodo vede in poduka, hočejo Försterju pritisniti nagobčnik na usta. Vpričo te ogabne gonje piše centrov bavarski organ »Augsburger Postzeitung« dne 18. oktobra tako le:

»Dovolj je tega! Če se poudarja, da škoduje profesor Förster svoji domovini s svojimi mirovnimi idejami, je to naziranje, kateremu se drugi ne pridružujejo kar tako, in ako se kot dokaz njegovega »nenemškega« mišljenja ne more navesti kaj drugega, kakor njegovo stališče zoper Bismarckovo politiko, potem so večinoma vsi Bavarci, Vitenberžani, Saksonci, Hanoveranci itd. tudi »nenemškega« mišljenja. Če je pa v resnici kaj takega, kar bi Försterjevo nemštvo in njegovo domoljubje v očeh nepristranskih izkazalo črivo in piškavo, potem se pa naj to pove! Toda mi zahtevamo, da se to dokaže na podlagi uradnih spisov; ne bomo namreč mirno gledali, da bi se žrtvovalo profesorja Försterja navadni frazi ali zavisti. Krščansko ljudstvo se je že dovolj zgražalo nad tem, da se sme z vseučiliške stolice napadati Kristusa Boga in vse, kar je ljudstvu svetega, ne da bi bili kedaj profesorji proti temu ganili z mezinem. Naj pa sedaj tudi enkrat prenašajo, da se napada njihovega boga Bismarcka! Hujše kakor bogokletstvo pa to tudi ni.

V ministra za uk in bogočastje pa imamo zaupanje, da mu je globoka srčna hvala tisočev dijakov, ki zapuščajo Försterjeva predavanja z zavestjo, da smejo in morajo visoko čislati svoje

krščansko prepričanje, vendar ljubša, kakor dnevna naklonjenost nekaterih severno nemških profesorjev, ki v svoji domovini ne morejo doseči tega, kar bi v Monakovem radi — s silo dosegli. Nimajo nobenega pojma, kako se ravno zaradi njih povečuje prepad med Severno in Južno Nem-

čijo. Morda li menijo, da se jim tudi v tej trdi dobi vojske ni treba ozirati na čustva vernega bavarskega ljudstva? Bavarskemu ljudstvu je pa takšen profesor, ki je za Kristusa in proti Bismarcka, stokrat ljubši, kakor tucat drugih, ki so za Bismarcka, toda proti Kristusu.

Slovenci!

V važni zadevi in v skrajno resnem času stopamo pred Vas. Vlada in vse njeno uradništvo, šolske oblasti in razna društva, zastopi trgov in mest ter privatne osebe — kratko rečeno: vse kar je nemško ali posilinemško, je zadnjih 50 let z vso silo delalo na to, da ponemči nas spodnještajerske Slovence. Proti temu nasilnemu ponemčevanju slovenskega ljudstva se je zadnjih 50 let posebno borilo Katoliško tiskovno društvo v Mariboru, oziroma njegovo glasilo Slovenski Gospodar in njegova tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Tiskarna sv. Cirila je zadnjih 25 let nesebično podpirala na vso moč boj zoper ponemčevanje. Slov. Gospodar in Tiskarna sv. Cirila sta na tisoče in tisoče Slovencev iztrgala nemškutarstvu iz rok ter jih vzdramila za narodno mišljenje. Nista se ustrašila nobenih težav, nobenih žrtev. Bili so časi, ko so tirali njene zastopnike pred sodišča in jih zapirali v ječe zaradi njih neustrašnega delovanja za svobodo in narodno probujanje slovenskega ljudstva na Štajerskem, a vse take in enake duševne in velike gmotne žrtve je tiskarna sv. Cirila mirno prenašala in vstrajno delala naprej za verske, narodne in gospodarske koristi slovenskega ljudstva. Cirilova tiskarna je takorekoč vzrastla s slovenskim ljudstvom na Štajerskem in sedanji slovenski rod je vzrastel z njo.

Zato pa vlada tudi med Cirilovo tiskarno in med slov. ljudstvom na Štajerskem tesna prijateljska vez. Kdo danes ne pozna Cirilove tiskarne? Slov. inteligenca jo rada obiskuje, slovenski kmet se v svojih stiskah in težavah zateka k njej in tam povprašuje za razne nauke in nasvete, ki jih tudi dobi. Slovenski vojaki najdejo ravno v tiskarni takorekoč svoj dom, kjer iščejo utehe in tolažbe. V žalostni dobi preganjanja patriotskih Slovencev v začetku sedanje vojske so nedolžne žrtve oziroma njih domači predvsem v tiskarni sv. Cirila zaupljivo iskali pomoči in so se tudi res od tam storili prvi uspešni koraki, da se je zajezilo preganjanje ter so nedolžne žrtve dobile zopet svojo prostost. Neoporekljivo smemo trditi: Cirilova tiskarna v Mariboru je zbirališče in pravo kulturno središče spodnještajerskih Slovencev.

Prostori Cirilove tiskarne so postali pretesni. Tiskarna bi se morala razširiti, pa na sedanjem mestu je to nemogoče, ker nemški sosede ne prodajo slovenskemu podjetju potrebnega stavbišča. Zato se je že dolgo časa iskal primeren prostor na kakem drugem kraju v Mariboru.

Zdaj se je posrečilo Kat. tiskovnemu društvu kupiti primerno stavbišče na priznано najlepšem prostoru v Mariboru. Nakupil se je namreč vrt nasproti frančiškanski cerkvi Matere Milosti. Na oglu pred frančiškansko cerkvijo se bo torej staval nov **Tiskovni dom**, ki bo v bodoče zbirališče in kulturno središče Slovencev.

Za zidanje pa je treba denarja, veliko denarja. Zato stopamo danes polni zaupanja pred slovenske rodoljube z uljudno prošnjo:

Priskočite nam na pomoč! Pomagajte postaviti svoje kulturno središče s prostovoljnimi doneski! Darujte vsak po svoji moči, da se kmalu dvigne pred velikansko stavbo frančiškanske cerkve veličasten slov. Tiskovni dom!

Slovenci! V zadnjem času ste darovali velikanske svote v razne dobrodelne namene. Odprite zdaj svojo radodarno roko in prispevajte z veseljem tudi za svoje kulturno središče, ki bo še poznim rodovom oznanovale Vašo požrtvovalnost za slovenski narod. Kdor ima veliko, naj da veliko, kdor ima malo, naj da malo, a nikdo naj ne zaostane, vsak najmanjši dar je dobro dosel.

Slovensko razumništvo! Podpiraj z vso vnemo Tiskovni dom in navdušuj druge, da prispevajo po svoji moči.

Slovenski kmetje! Koliko koristnih gospodarskih naukov ste dobili že iz Cirilove tiskarne po Slov. Gospodarju! Izkažite se zdaj hvaležne in žrtvujte vsaj nekaj kron za Tiskovni dom!

Slovenski mladeniči! Slovenska dekleta! Cirilova tiskarna Vas je organizirala po Našem Domu in Slov. Gospodarju. Delajte in agitirajte, kolikor je v Vaši moči, da se v kratkem postavi Tiskovni dom kot znamenje Vaše požrtvovalnosti in narodne zavesti.

Slovenci, spominjajte se Tiskovnega doma tudi v testamentih.

Kdor bo daroval najmanj 1000 K, bo „Ustanovnik“ Tiskovnega doma, kdor bo pa daroval najmanj 200 K, bo njegov „Dobrotnik.“ Imena ustanovnikov in dobrotnikov bodo vklešana na spominsko ploščo v bodočem Tiskovnem domu.

Imena vseh darovalcev pa pridejo v posebno spominsko knjigo, da se ohrani njih spomin poznim rodovom. Darovi se naj pošiljajo na naslov: Tiskovni dom v Mariboru, Koroška cesta 5. Vsi darovi se bodo objavili v Slov. Gospodarju.

Za vse darovalce žive in mrtve se bo vsak mesec opravila ena sv. maša v frančiškanski cerkvi v Mariboru.

Celo podjetje izročimo v posebno varstvo presvetega Srca Jezusovega, Marije Matere Milosti, sv. Jožefa, sv. Antona Pad. in sv. Filomene.

Slovenci! Še enkrat Vam kličemo: Časi so resni! Boja za narodni obstanek še ni konec! Pripraviti se je treba na bodočnost: zato Vas prosimo: Podpirajte Tiskovni dom! Pomagajte pozidati z združenimi močmi trdnjavo svobode, napredka in izobrazbe za slovensko ljudstvo.

Maribor, dne 20. oktobra 1917.

Za tiskarno sv. Cirila:

Anton Jerovšek

t. č. ravnatelj.

Državni zbor.

V torkovi seji (dne 23. oktobra) se je nadaljevala razprava o začasnem proračunu.

Govoril je tudi finančni minister dr. pl. Wimmer, ki je opozarjal na to, da so pomnožitve bankovnega prometa bistveno sokrivi med drugimi tudi draginjska doklada, dovoljena državnim uradnikom, vzdrževalnine in izdatki za begunce. Pozivljaj je zbornico, naj bo varčna v izdatkih, kar je najboljšo sredstvo za zmanjšanje bankovnega prometa ter naj tudi podpira agitacijo za sedmo vojno posojilo.

Slovenski poslanec Hladnik je izjavil, da Jugoslovani odločno odklanjajo sumničje, da zategadelj glasujejo proti proračunu, ker niso dovolj domoljubni. Ker smo Slovenci še vedno zatirani od vseh strani, ne moremo glasovati za vlado. Slovenski poslanci tudi ne morejo prevzeti odgovornosti napram ljudstvu in dovoljevati vladi sredstev za nadaljevanje vojske. Mero-dajni krogi naj se raje resno lotijo dela za mir in naj ne sledijo vabilu nemških strank, ki so za nadaljevanje vojske.

Ko je govorilo še več drugih poslancev, se je začelo z glasovanjem.

Vladni predlog ki zahteva šestmesečni začasni proračun, je bil odklonjen z 245 proti 175 glasovi. S tem je dobila vlada veliko nezaupnico. Poljski poslanec Diamand je nato predlagal, naj se začasni proračun sklene za 4 mesece. Ta predlog je bil sprejet z 227 glasovi. Zanj so glasovali liberalni Nemci, kršč. soci-alci, Poljaki, Italijani iz Primorskega, Rusini iz Bukovine, Rumuni in Židje. Proti je glasovalo 170 poslancev in sicer Jugoslovani, Čehi in socialni demokratje.

V proračunskem odseku se je razvila dne 24. oktobra živahna razprava o predlogu poslanca Kraft-a, naj se povabi zunanega ministra grofa Černina k od-sekovim sejam, kjer bi naj pojasnil naš zunanji položaj. Dr. Korošec je povdarjal, da hočemo vedeti, kako stoji z raznimi zadevami Bosne in Hercegovine in da se mora vsled tega povabiti tudi skupnega finančnega ministra. Za predlog, da se glasovanje o Kraftovem predlogu odloži, je glasovalo 13 poslancev za, 11 pa proti. Odsek je torej bil nesklepčen in se je razprava prekinila.

Ko je bila seja zopet otvorjena, je poslanec dr. Korošec stavil predlog, naj se povabi skupnega finančnega ministra, da poda sliko o razmerah v Bosni in Hercegovini. Nato se je sklenilo, da se predloga Kraft in dr. Korošec odloži do petkove seje.

Vojni odsek. V seji dne 24. t. m. se je obravnavalo o novih vpoklicih za pomožno službo. Posl. dr. Benkovič je ožigosal potratu človeškega materijala pri vojaštvu, zahteval, da se častniške sluge od-vzamejo tudi aktivnim oficirjem in vojaškim uradnikom ter s tem in drugimi prihranami na moštvu dopolni pri-manjkljaje, in označil predmetni razglas domobranskega ministrstva kot nasprotujoč zakon o črni vojski. Debata se bo nadaljevala.

Posl. dr. Benkovič, Korošec in tovariši inter-pelirajo domobranskega ministra, da se spodnješta-jerskim kmetovalcem in obrtnikom pustijo nadalje voj-ni vjetniki in prekliche event. nasprotni ukaz.

Posl. dr. Benkovič, Jankovič, Pišek, Brenčič in tovariši interpelirajo vlado, da se dovoli prevoz vina, mošta in sodov tudi po progah južno Maribora.

Poslanci dr. Korošec in vsi štajerski tovariši so vložili na c. kr. namestnika in prehranjevalnega mini-stra ugovor, ker se namerava za Štajersko ustanoviti nakupovalni zavod za sadjevec. Od tega nakupoval-nega zavoda bi imeli samo pri podjetju udeleženi de-narni mogotci dobiček, škodo pa sadjarji in uživalci. Čudno je, da se štajerski namestnik tako trudi, da bi ugodil finančnim mogotcem, in da vse stori, kar je proti ljudstvu in njegovim interesom.

Poslanci Brenčič, dr. Jankovič in tovariši so vložili na prehranjevalnega ministra Höferja vprašanje glede krivičnih rekvizicij krompirja na Štajerskem. Vsa Štajerska je imela dobivati 8000 vagonov. Cesarski na-mestnik pa je tako razdelil to svoto, da mora Gorenji Štajer oddati čisto malo množino, Slovenski Štajer pa mora nositi vse ostalo breme teh rekvizicij. Pri tem igra narodni moment veliko vprašanje. Slovenski ptujski okraj je obtežen z 1423 vagoni. pridelalo pa se je tu le okroglo 1981 vagonov krompirja. Od te pridelane množine bi morali odbiti 880 vagonov za seme, za lastno porabo 370 vagonov (100 kilogramov na osbo), 792 vagonov za krmo, izgubo vsled gnilobe itd. Sedaj pa računajmo še 53.000 oseb v okraju, ki težko delajo, viničarji, kamenarji. Ti rabijo 530 vagonov. Okraju manjka torej celih 591 vagonov krompirja; namesto da bi vlada te množine krompirja nakazala, mu vzame še celih 1423 vagonov! Poslanci zahtevajo, naj minister takoj ukrene, da se te krivične odredbe takoj prekli-čejo ter naj minister poskrbi, da bo štajersko namest-ništvo pri rekvizicijah z enako mero postopalo s Slo-venci in Nemci.

Lloyd George o vojski in miru.

Angleški ministrski predsednik Lloyd George je imel pretekli pondeljek pred ogromno množico posl-šalcev v Alberthallu na Angleškem govor, v katerem je med drugim rekel tudi sledeče: Ne morem prero-kovati, kedaj bo konec vojske. Noben razumen človek bi te vojske ne hotel podaljšati niti za eno uro, ako bi se le nudila prilika za sklep resnično trajnega miru, ne pa za mir, ki bi bila samo predgraja za vojsko, ki

bi povzročila nova, še groznejša opustošenja. Ako bi se sklenil mir sedaj, bi ta mir ne bil nič drugega, ka-kor premirje v orožju in bi se pozneje končalo še z groznejšo vojsko. Za dobrobit človeštva v bodočnosti je velike važnosti, da pade odločitev v tej borbi, v ka-teri mora surova sila za vselej izginiti iz prestola. Vsled tega moramo zastaviti vse svoje moči, da dose-zemo sedaj v tej borbi končnoveljavni izid, pravilen in dober uspeh. Ako bi bil sklenjen mir sedaj, bi imela korist samo Nemčija. V vseh naših posvetovanjih o mirovnihi pogojih moramo imeti trdno pred očmi ve-like naloge, katere nam nalaga ta vojska. Ne gre za vprašanje glede ozemlja, izvzemši seveda vprašanja, ki so potrebna za priznanje narodnih pravic, ne gre za vprašanja glede odškodnin, izvzemši taka, ki se ti-čejo poravnave storjenega zla, marveč gre predvsem, da se uniči kriva vera, ki je hitela preplašiti in usuž-njiti Evropo, če bi bila zmagała. Resnični sovražnik je vojni duh, ki ga Prusija goji in neguje. Ta duh je ideal sveta, v katerem neomejeno vladata moč in nasilje, in je v nasprotju z ideali sveta v katerem je naseljena svobodna demokracija in ki je združen v pošteni zvezi za mir. Ta ideal vojnega duha se goji in neguje v Potsdamu že skozi 50 let. Tam so neprestano kovali načrte, kako bi se mogla zanesti vojska v to deželo, ali na kak način bi se mogla uničiti kaka druga de-žela. Nemčija, katera se je posvetila skozi eno celo človeško dobo uničenju ali podjarmljenju njenih sosed-nih držav, je s svojimi sredstvi docela izčrpala Rusijo, Belgijo in Srbijo. Na svetu ne bo poprej miru in svo-bode, dokler ne bo izginil ta malik in dokler ne bo za vselej uničeno gospodstvo Nemčije. V Berlinu so kri-vo računali, ko so mislili, da bodo nemški P-čolni že v tem letu potopili vse angleške trgovske ladje. Me-sečne izgube angleškega trgovskega ladjevja so sedaj komaj za eno tretjino tako velike, kakor so bile v me-secu aprilu. Nemčija je izgubila v zadnjih 10 mesecih več kakor dvakrat toliko svojih P-čolnov, kakor jih je izgubila v celem lanskem letu. Naš dober zaveznik je čas. Mi gradimo sedaj vedno več trgovskih ladij. Tudi smo odredili vse potrebno, da bomo v prihodnjem le-tu zgradili štirikrat toliko trgovskih ladij, kakor smo jih zgradili v lanskem letu. Isto dela tudi Amerika.

Da je ruska vojaška sila začasno odpovedala, je sicer obžalovati, ker odločitev ne pade v tem letu, to-da pridružila se nam je druga velesila — Amerika, koje moč in vsakovrstna sredstva nimajo primera na celim svetu. Leta 1917 so Nemci rekli: Amerika ne šteje nič, ker nima nobene armade. Leta 1918 pa bodo rekli: Amerika ne bo imela nobene velike armade. Leta 1919 pa ne bo več. Tako računajo v Berlinu. Toda, kakor rečeno, čas je naš zaveznik. V Nemčiji so se smejali, ko so slišali, da so napovedali vojsko Kitajska, Brazilija, Peru in Guatemala. Toda ta smeh postaja votel. Nemčija že začinja premišljevat, kaj to pomeni. V teh deželah se prideluje živila in surovi-ne za celi svet. Na svetovnem trgu ne bodo te drža-ve po končani vojski ponudile roke Prusu in Nemčiji bo s svojo bahavostjo vred potisnjena ob tla.

Nahajamo se, tako je končno izjavil Lloyd George, pred najvažnejšo konferenco vseh zavezniških držav. Ta konferenca bo vojaška in politična. Navzoči bo-do najodličnejši državniki vseh zavezniških držav, kakor tudi najizvrstnejši vojskovodje. Prvikrat bomo življali ugodnost in prednost, ki se je ne more dovolj ceniti, da bodo na tej konferenci navzoči zastopniki Amerike in nove ruske demokracije. Sklepi, storjeni na tej konferenci, bodo vplivali na ves potek te sve-tovne vojske, utegnejo biti še celo odločilni za končno-veljavni izid svetovne vojske.

Naša ofenziva proti Italiji.

Maribor, 25. oktobra.

V sredo, dne 24. oktobra je naša armada v gor-njem odseku soške fronte pričela z ofenzivo. Že cel mesec oktober so prihajali k nam glasovi, da bodo naše čete udarile na Italijana, da razbremenijo fronto pred Trstom. Skoro mesec dni smo se temeljito pri-pravljali na odločilni sunek proti Italijanom. Sedaj pro-dirajo naši na črti Banjšica—Tolmin—Bovec proti za-hodu. Že prvi dan naše ofenzive smo dosegli lep us-peh. Naši so vdrl v prednje italijanske jarke in so vjeli 6000 Italijanov.

V naši gosposki zbornici je dne 24. t. m. pred-sednik knez Windischgrätz med splošno pozornostjo prečital brzojavko generala barona pl. Waldstätten. »Da-nes zjutraj so avstro-ogrski in nemške čete ob gornji Soči pričele ofenzivo. (Živahno ploskanje.) Bojevanje se, kakor kažejo dosedanja poročila, ugodno razvija. Na mnogih krajih so naši zavzeli prve sovražnikove črte. Dosedaj smo vjeli 6000 mož.« Zbornica je z ve-likim navdušenjem vzela to poročilo na znanje. Pred-sednik je še dostavil »Bog blagoslovi še tudi zanaprej naše zastave in jih vodi k zmagi proti sovražniku!«

To željo goji in izraža danes vsak pravi Avstrijec. Posebej pa še prosimo božjega blagoslova naši armadi mi Slovenci. Lah je že stegoval svoje kremplje proti Trstu in proti Ljubljani. Ugonobiti in pomandrat je hotel velik del naše Slovenije. Na stotine slovenskih src moli danes k poveljniku nebeških vojnihi trum, da bi prišel v odločilnem trenutku naši vrli armadi ob Soči na pomoč. Junaki, ki se borite za svobodo lepe naše slovenske zemlje: »Božja roka naj vas spremlja! Vrnite se kot zmagovalci. Otmite nas in rešite naše beneške slovenske brate laškega jarma!«

Fronta, na kateri so naši napadali prvi dan, je dolga 30 km in teče severno od Tolmina na levem

bregu Soče do Bovca, kjer v ravni črti prekorači So-čo ter gre čez goro Rombon proti kotu treh dežel. Na desnem bregu Soče med Tolminom in Kobaridom vo-di več cest v Italijo. Obmejne gore so visoke 1000 do 1300 m. Obmejni gorski pas je zelo ozek in se takoj na drugi strani meje polagoma spreminja v srednje vi-soko gričevje pred mestoma Cedad (Cividade) in Vi-dem (Udine). Če se bo našim posrečilo doseči obmejni gorski greben severno od Cedad, nam je potem od-prta pot proti benečanski ravnini. Pomisliti pa moramo, da je italijansko armadno vodstvo gotovo zbralo na tem prostoru veliko obrambno armado, ki bo skušala odbiti naš ofenzivni sunek proti Italiji.

Nadejati se je torej, da bo bitka zelo krvava in naporna. Zaupamo našemu armadnemu vodstvu, da bo izvajalo zaželjeno zmago nad našim dednim sovraž-nikom.

Drugi dan 12. bitke.

Kakor dne 24., tako so bile naše čete zma-govite tudi drugi dan bitke, dne 25. oktobra. Na dveh straneh smo prebili italijansko fronto, in si-ker na severu pri gori Rombon in pri Avčah (se-verno od Kana'a). Predorna črta obsega dosedaj 15 km. Tudi na Bajnski planoti kljub močnemu sovražnemu odporu napredujemo. Iri gori Sv. Ga-brijela in drugih odsekih na jugu smo napravili več zasék v italijansko črto. Naš plen je izredno velik. (Gl.j Najnovejše avstrijsko poročilo). Naši polki so na več mestih prodrl na zahodni breg Soče in ženejo sovražnika dalje proti jugozapadu.

Na drugih bojiščih.

Na francoski fronti se nadaljuje kr-vava bitka. Francozom se je dne 23. oktobra po-srečilo po srditi artilerijski pripravi južno od pre-kopa Oise—Aisne med krajema Allemand in Cha-vignon vdreti v nemške postojanke. Nemci so mo-rali žrtvovati več vasi, celo vrsto debroutrjenih postojank in večje število topov. Bitka se nada-ljuje. — Na drugih bojiščih položaj nespre-menjen.

Politične vesti.

Jugoslovani in Čehi ne marajo dr. Seidlerja. Predstvo Jugoslovanskega kluba in parlamentarna komisija Češkega Svaza sta sklenila, da se ne ude-ležita sprejemnega večera pri ministrskem pred-sedniku Seidlerju dne 24. t. m.

Vsenemško glasilo »Marburger Zeitung« z dne 18. oktobra 1917 št. 237 čita Slovencem, kako malo so patriotični, kar so pokazali s tem, da so tako slabo podpisovali vojnega posojila in darovali le malenkostne svote za av. Rdeči križ. Izkazi naših slovenskih posojilnic pa nas prepričajo rav-no nasprotno. Iz njih spoznamo, kako častno se je naše slovensko ljudstvo zadrževalo ravno pri podpisovanju vojnih posojil. Ker so dve stranki, povsod je slovenska stranka zdaleka prekašala nemštvu prijazno stranko. Le povprašajte mari-borsko, jareninsko, ljutomersko in veliko drugih kmetskih slovenskih denarnih zavodov; povedali vam bodo vsi brez izjeme: naše slovensko ljud-stvo je v polni meri storilo svojo patriotično dolž-nost. Koliko vojnega posojila pa so Slovenci pod-pisali pri poštah, bankah in raznih drugih nam sovražnih denarnih zavodih. To očitjanje Marbur-gerce je pa za nas vse resen opomin: Slovenec nalagaj in jemlji denar le pri slovenskih posojil-nicah. Te so ti prijateljice. Za Rdeči križ je naše slovensko ljudstvo le po cerkvenih zbirkah daro-valo več desetisoč kron. Ali ni to nič? Koliko še pa drugače. Zasmehovati Slovence in hujskati zoper nje je Marburgerica vajena že od nekedaj. Bi bil pač zadnji čas, da bi ta vsenemška mari-borska tetka dala slovo temu svetu in se prese-lila tja, kamor spada, namreč v koš!

Združitev nemških strank. Nemške stranke, ki so pripadale Nationalverbandu, se bodo strnile v novo zvezo. Tej zvezi pripadajo: nemška agrarna stranka (28 poslancev), nemški radikalci (23), nemško-nacional-na stranka (20), nemško nacionalna zveza (14), nemški centrum (5) in nemška delavska stranka (2). Sklenilo se je, da bodo te stranke v parlamentarnih zadevah skupno nastopile. Vodstvo nove zveze se bo imenovalo »vodstveni odbor nemško-nacionalnih strank«, ki bo sestavljen iz načelnikov posameznih strank.

Spor v avstrijski nemški socialni demokraciji. Danes teden je pričel zborovati na Dunaju strankarski zbor avstrijske socialne demokracije. Kakor na Nemš-tem, se je pojavil tudi v avstrijski socialni demokraciji oster spor med oportunisti in radikalni Arbeiter Zei-

tung« je na strani oportunistov, graška »Arbeiterwille« pa na strani radikalcev. V sobotni seji je delegatinja Prottova podala v imenu radikalne struje izjavo, v kateri se ostro napada strankino vodstvo posebno radi tega, ker je svoj čas odklonila mir brez aneksij in odškodnin. Kapitalistični državi odrekajo radikalcu vojaštvo in davke. Zahteva se popolnoma samoodločba narodov. V svrhu narodne avtonomije se naj skličejo ustavodajne narodne skupščine posameznih narodov. V debaji je večina govornikov odobrvala predloge radikalne struje.

Nadomestne občinske volitve / Zagrebu so se, kakor smo že poročali, končale s popolno zmago narodnih kandidatov. Frankovci so žalostno podlegli na celi črti, akoravno so pod krinko »neodvisnih meščanov« spretno izrabljali aprovizacijske težkoče, s katerim ima kakor vsako večje mesto opraviti tudi zagrebska mestna uprava. Zmaga združene koalicije in Starčevićeve stranke je izzvala po vsem Hrvatskem odkrito zadoščenje, pa tudi nas mora napolniti z veseljem. Zagreb je pokazal, da v njem ni prostora za protinarodno delo. Zagrebski občinski svet šteje 50 članov, vsled nadomestnih volitev se je dosedanja frankovska skupina zmanjšala na 4, oziroma ker je občinski svetnik Hrustić v srbskem vjetništvu, na 3 člane. Ostalih 46 občinskih svetnikov pripada koaliciji (36), ozir. Starčevićevi stranki (9), bivši župan Holjac je izven strank. Zagrebski listi pozivljajo omenjene tri frankovske občinske svetnike, da naj iz poraza svoje stranke izvajajo neobhodne posledice ter odlože mandate, ker je jasno, da prebivalstvo noče nič slišati o frankovski politiki.

Postopanje Madžarov s Slovaki. Češki pisatelj K. Kalal je v »odprtem pismu« predstavil ogrskemu ministrskemu predsedniku zrcalo, v katerem more videti sramoto, ki si jo nakopujejo Madžari pred svetom s svojim krutim postopanjem s Slovaki. Povod za to odprto pismo je dala izjava ogrskega ministrskega predsednika Wekerla: V nobeni državi v širokem svetu ni jezikovna svoboda tako razširjena kot je pri nas. Češki pisatelj odgovarja s temi resnicami: Dvamilijonski narod Slovakov, nadarjen, kulturn narod nima nikakih visokih šol; na peštanskem vseučilišču ni niti ene učne stolice za njegov jezik. Na slovaških tleh je 33 gimnazij, 6 realk, 16 učiteljskih, 1 rudarska akademija, 4 pravne fakultete, 2 evangeliški teološki akademiji, 4 katoliške in 2 grško-katoliški semenišči, nekaj samostanskih zavodov — vse zgolj madžarske šole, ki se zavedajo svoje prve naloge: da slovaški narod raznarodujejo! Na teh šolah ni niti ene slovaške učne ure; da, zaradi ene same slovaške besede so dijaki — kaznovani. Zaukazano jim je, naj govore madžarski tudi v svoji rodbini. Profesorji preiskujejo dijakom kovčege, da-li niso morda skrite v njih slovaške knjige in mnogo učencev je bilo radi kake skrite slovaške knjige izključenih iz vseh ogrskih šol!!! Je slučajev, ko so bili učenci kaznovani, ko so nezavedno kako slovaško pesem — živžgali! Je-li to jezikovna svoboda? Oblasti kličejo Slovaka z madžarskimi pozivi, da mora iti h krčmarju, da mu ga prevede. In ko je prišel v urad, ne ve, skozi katera vrata naj bi vstopil, kajti vsi napisi so v jeziku, ki ga on ne razume! Obtoženec ne razume niti svojega branitelja; zapisnik je madžarski, razsodba je madžarska. Jaz sam sem videl, kako sta dva nasprotna si Slovaka bežala s sodišča in nista vedela, kdo od njiju je obsojen! Ugotovil sem tudi izrek nekega sodnika, ko mu je neki obtoženec rekel, da ne razume madžarske razsodbe: »Erti, nem érti, mjnd egy!« »Ali razumete, ali ne razumete, to je vse eno!« In kakor pri sodišču, tako je pri pošti, na železnici — nikjer niti ene slovaške besede!

12 $\frac{1}{2}$ milijard 7. nemškega vojnega posojila. V Nemčiji je bilo na 7. vojno posojilo podpisanih 12 $\frac{1}{2}$ milijard mark. V tem letu je bilo v Nemčiji podpisanih za vsem 25 en pol milijard mark vojnega posojila.

Tedenske novice.

Blagoslovitev kapele Marija pomagaj na c. in kr. vojaškem pokopališču v Sterntalu. Med gro-mom naših topov ob soški fronti se je na Ptuj-skem polju preteklo sredo, dne 24. oktobra, vršila kaj ganljiva slovesnost, posvečena našim v boju častno padlim vojščakom. Krog železniške postaje Sterntal je med vojsko nastalo celo mesto barak za ranjence in vjetnike. Za prebivalce te velikan-

ske naselbine — nad 13.000 duš — je osnoval vseskrbni poveljnik, gospod general major pl. Hüller, lastno pokopališče in je na njem s pomočjo svojih vojakov umetnikov sezidal krasno in dragoceno kapelo v čast Materi božji, pomočnici kristjanov. Ta prostor miru je imenovanega dne prejel cerkveni blagoslov po našem prevzvišenem gospodu knezoškofu, ki so dospeli s predpoldanskim vlakom v Sterntal ter ob 10. uri v navzočnosti zastopnika Nj. ces. Visokosti gospoda nadvojvoda maršala Evgena, duhovščine iz okoliških župnij, zastopnikov državnih in vojaških oblastev in mnogoštevilnega ljudstva slovesno blagoslovili kapelo in njeno opravo. Po blagoslovitvi so služili v njej med vojaško godbo in slavnostnim streljanjem prvo sv. mašo, za katero je sledil zakramentalni blagoslov, podeljen v kapeli zbranim povablencem in še posebej zunaj kapele stoječim četam ter vernikom. Izpred kapele so na to prevzvišeni gospod knezoškof v krepko-resnem nagovoru opisali novi hram božji, razložili pomen njegovih delov in napisov ter izrekli iskreno željo, da bi vsem, na tem pokopališču v Zvezdnem dolu — Sterntal — počivajočim junakom, katerim je v življenju svetila trojna zvezda, zvezda žive vere v Boga, neomajne zvestobe do cesarja in požrtvovalne ljubezni do domovine, onkraj groba svetila večna luč v miru božjem! Z zahvalno pesmijo Te Deum, s pontifikalnim blagoslovom in s cesarsko himno je bila ob 12. uri opoldne zaključena pretresljiva, spominu mrtvih junakov posvečena slovesnost. Brž potem so Nadpastir obiskali več barak ter so tamkajšnje ranjence z milo besedo potolazili in razveselili.

Cesar mariborskim Slovincem. Najčastnejši sklep velike proslave 1. rojstnega dne Nj. Veličanstva Karla I. kot avstrijskega cesarja je pač Najvišja zahvala Nj. Veličanstva na našo brzojavno udanostno adresno in častitko, ki se nam je pred kratkim izročila po c. k. mariborskem okrajnem glavarstvu, se glasi tako-le: Na Najvišje povelje mi je vsled naročila gospoda ministra notranjih zadev čast, Vašemu blagorodju, kot načelniku slavnostnega odbora slovenskih društev v Mariboru, naznaniti Najvišjo zahvalo za povodom Najvišjega rojstvenega dneva Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva brzojavnim potom izražene najvdanejšje čestitke. C. kr. namestniški svetnik: Weis.

Duhovniška vest iz koroške škofije. G. Ivan Sadolšek, prefekt v Marjanišču, je odšel na Dunaj nadaljevati študije; na njegovo mesto je poklican g. Jožef Dobernik, kaplan v Borovljah.

Važen nakup posestva. Kakor je že znano, si prizadevajo Nemci v Mariboru popolnoma izpodrinuti Slovence. Ako si kak Slovenec kupi v Mariboru hišo ali košček zemlje, potem že grozno vpijejo. Če le mogoče, preprečijo, da ne pride kako nemško posestvo v slovenske roke. Tiskarna sv. Cirila in Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru vsled tega dolgo časa niste mogli dobiti primerne stavbišča. Zdaj pa se jima je vendar posrečilo dobiti v roke obsežno zemljišče in hišo nasproti frančiškanski cerkvi na najlepšem prostoru. Tam se bo postavil slovenski Tiskovni dom, kakor lahko izveste iz oklica Cirilove Tiskarne v današnjem listu. Slovenci! Podpirajte tiskarno s prostovoljnimi doneski, da se kmalu postavi prepotrebni Tiskovni dom.

Za Tiskovni dom v Mariboru. Ok sklepu današnjega lista je prejel »Slovenski Gospodar« izpod Boča naslednji pomenljivi dopis: Iskreno pozdravljam započeto akcijo za Tiskovni dom v Mariboru, kateri sem ravnokar izvedel. To bi se bilo moralo že davno zgoditi. Vsi Slovenci skupaj si morajo z združenimi močmi pozidati dom za dober tisek, odkoder se bo širila narodna zavest in omika. Podpirati hočem podjetje kot ustanovnik in darujem danes za Tiskovni dom en polovnjak letošnjega vina z iskreno željo, da tudi drugi vinogradniki žrtvujejo v isti namen primer-no množino izborne letošnje kapljice. Saj je »Slov. Gospodar« pomagal in še pomaga s svojimi naveti in nauki saditi in obdelovati vinske trte in jih braniti proti raznim škodljivcem, zato pa mu zdaj naklonimo letošnjega pridelka oziroma primerno svoto v denarju, da si naš ljubljien »Slov. Gospodar« zgradi Tiskovni dom. J. J., vinogradnik.

Okrajno glavarstvo mariborsko — germanizira. V Slov. Bistrici je ustanovilo mariborsko okrajno glavarstvo za mesto in okolico urad za razdeljevanje živil. Vkljub temu, da je tukajšnja okolica

izključno slovenska in da tudi v mestu samem niti enega pravega Nemca, je vendar okrajno glavarstvo izdalo neke vrste izkaznice za razne karte popolnoma nemške. Pozivljamo g. glavarja, da odgovornega uradnika, ki je zakrivil to nečuvno izzivanje slovenskega ljudstva, pokliče na odgovor in napravi v tem oziru red.

Za primorske begunce. V Mariboru stanujoči goriški begunci so v posvečenje spomina dr. Kreka darovali za goriške begunce in sicer: Družina Mankoč 30 K; pisarna dr. Kodermanova in gosp. Artur Lokar po 20 K; gospa Pavla Mašera in g. Pregrad po 10 K; g. Edmund Konjedič 8 K in g. dvorni svetnik Šorli 2 K. Bog plati!

Dijaški kuhinji v Mariboru so darovali p. t. dobrotniki po kronah: dr. Florijan Kukovec, odvjetnik v Slov. Bistrici, kazenska poravnava Prešeren ca Gobec 5, dr. Podlesnik, zdravnik, Velenje 5, Janez Šanda, duhovnik v p. Rogatec 10, Maček Lovrenc, viničar, Pozruk 62 2 K, Trinka Anton, kaplan, Velika Nedelja 10, Franc Ogrizek, župnik, Dramlje 10, Ivan Perko, veleposestnik, Kamnica 3, Rudolf Maister, c. kr. major, Maribor, mesto venca + g. Turnšku v Nazarjih 20, Okrajni odbor Šmarje pri Jelšah 60, Mihael Barbič, c. kr. vojni kurat, vojna pošta 376 30, Martin Meško, župnik pri Kapeli 20, Jernej Črnko, nadučitelj v Šmarjeti ob P. mesto venca na grob + bratu Antonu Črnko 30. Dalje so darovali mesto venca na grob + g. drž. in dež. poslanca dr. Janezu Ev. Kreku: Rudolf Maister, c. kr. major, Maribor 10, Matija Pirc, c. kr. profesor, Maribor 4, Franc Voglar, c. kr. profesor, Maribor 1, dr. Davorin Senjor, c. kr. sodnik, Maribor 1, Franjo Rajh, posestnik, Bistrica 1, Fric Rajh, žel. uradnik, Maribor 2, Irgolič Franc, c. kr. poštni uradnik, Maribor 1, Rudolf Oswald, trgovec na Jesenicah, zdaj v Mariboru 2, Kump Jožef, sprevodnik j. ž., Maribor 2, Vojnilovič Oskar, Maribor 10, Slobodnik Marica, Maribor 2, dr. Tajnšek, c. kr. nadzdravnik, Maribor 5, Jakob Novak, c. kr. poštni uradnik, Maribor 2, Jožef Cede, župnik, Studenice 10, Alojz Osterc, veleposestnik v Bunčanih 19, Mat. Zemljč, Sv. Tomaž pri Ormožu 20, Josip Weigl, župnik, Sv. Križ pri Ljutomeru 20, Vid Pavlič, kaplan, Št. Ilj v Slov. gor. 20, dr. Franc Lakman, bogoslovni profesor 10, Miroslav Strnad, kaplan, Škale pri Velenju 40, Gabrijel Majcen, c. kr. profesor v p., Maribor 20, Matija Krevh, kaplan, Remšnik 20, Janez Rotner, dekan, Škale pri Velenju 50. Vsem č. č. gg. darovalcem prisrčna hvala!

† Karel Brezočnik. Od Sv. Lovrenca nad Mariborom se nam piše: Velik udarec je zadel dobro znano Hojnikovo hišo in vse šentlovrenške in okoliške Slovence. Karel Brezočnik, c. kr. računski podčastnik, je dne 23. oktobra 1917 ob 6. zvečer doma pri svojem očetu mirno v Gospodu zaspal vsled nagle črevesne, želodčne in pljučne jetike, katera se ga je lotila na laški fronti v X. soški bitki. Zal mladenič, 31 let star, je bil ponos staršev in dika Slovencev. Vsestransko izobražen — imel je nižje gimnazijske razrede, kmetijsko šolo na Grmu z odliko, zadružni tečaj v Ljubljani z odliko — je bil buditelj in voditelj šentlovrenških Slovencev. Za-nje si je pridobil neveljnih zaslug na narodnem, gospodarskem in izobraževalnem polju kot stražar slovenskih strank pri občinskih in drugih volitvah, kot tajnik »Kmečke hranilnice in posojilnice«, kot prireditelj in voditelj vseh tukajšnjih domoljubnih veselic, gledaliških predstav in izobraževalnih shodov. Zvezda voditeljica mu je bila staroslovensko geslo. Vse za vero, dom cesarja. Že pred vojsko je služil zvesto cela 3 leta svojemu cesarju in postal četovodja, v vojski pa je bil od začetka, ob Soči kot c. kr. računski podčastnik. In sedaj je dal svoje mlado življenje za svojega cesarja in domovino Avstrijo! Naj mu bo slovenska zemljica, katero je tako izredno ljubil, lahka! Vrlonarodni rodbini naše odkrito sožalje!

Zaročil se je nadzdravnik v rezervi, asistent na graški kliniki dr. Hugon Robič, sin bivšega državnega poslanca in štajerskega deželne odbornika Frana Robiča z gospodično Anico Majdičovo, hčerko veleposestnika in posestnika paromlina posestnika Petra Majdiča v Celju. Čestitamo!

Berivo za vojake. Iz Celovca se nam piše: Naše hrabre vojake na bojiščih in v bolnišnicah muči posebno hudo želja po dobrem berilu, ki so ga tako potrebni. »To je nekaj prav groznega v vojski«, tako piše nek vojak, »da se ne dobi po cele tedne in mesece nič pravega beriva.« Da pride tej silni potrebi v okom in se tako obenem zahvali hrabrim junakom za njih žrtve, razpošilja naše podjetje, ki je zgrajeno skozinsko na krščanski dobroti in domoljubnem mišljenju, že nad 2 leti vojakom dobrega berila v vseh jezikih monarhije. Že nad 2.200.000 knjig in brošur je prišlo tako vrlim vojakom v roke, in kakor je sediti po ginljivih pismenih zahvalah, so bile te knjige in knjižnice vojakom v neizrekljivo tolažbo in neprecenljivo pomoč. Ker se pa vojna zavlačuje in nam je čedalje težje dobavljati dobrega slovenskega beriva, zato silno prosimo plemenite čitatelje »Straže«, naj nam dajo na razpolago takega beriva. Želeti je zlasti koledarjev (tudi starejših, dobro ohranjenih), povesti, romanov, potopisov, pesmaric, ilustriranih časopisov, pa tudi na-

božnega beriva. Najbolje je pošiljati vse to v zavojih po 5 kg s pripombo: »Darovi za vojake, prosto poštine« na »Osrednjo upravo za vojaško berivo«. Dunaj, IX 4, Canisiusgasse 16.

Ženske pomožne moči pri armadi na bojišču. Uporaba ženskih pomožnih moči pri armadi na bojišču se je tako dobro obnesla, da se namerava nadaljevati to akcijo v velikem obsegu. V to svrhu je določila vojna uprava za armado na bojišču nove, bistveno izboljšane službene pogoje, ki bodo tudi ženam in dekletom takih stanov, ki so bile dozdaj manj odvisne od preskrbe, olajšale sklep, da se potezajo za nastavljanje pri armadi na bojišču. Ne glede na plačo se jim bodo dovolile glede oskrbe, stanovanja, obleke, zdravniške oskrbe, dopustov in pravice do povrnitve potnih stroškov mnoge tistih ugodnosti, ki jih uživa le tisti, ki pripada armadi na bojišču, čeprav seveda ne bodo opravljale službe v bojnem prostoru, marveč daleč zadaj za fronto, kjer so nevarnostim vojne skoraj ravno tako odtegnjene, kakor v zaledju. Uporabljajo se pa ženske moči kot tehnične pomočnice v laboratorijih in ambulatorijih, kot pisarniške moči, kot strežnice, gospodinje in kuhinjsko osebje, kot pomožne delavke, kakor krojačice, šivilje, pralke, pri peki, kot natakarice, ali kot pomožne osebe za ordonanco in navadno domačo službo. Zlasti v sanitetnih zavodih, pisarnah, kinematografih na bojiščih, knjigarnah na bojiščih, pri poštah in drugod bi mogle biti nastavljene še številne žene. Glede plače in drugih pogojev se dobijo natančnejši pogoji pri c. in kr. vojaškem poveljstvu v Gradcu, Schönaugasse 17, II. nadstropje in pri c. in kr. etapnem stacijskem poveljstvu v Mariboru in v Celju. Ta informacijska mesta dajejo na vprašanja pojasnila, sprejemajo prošnje za sprejem, presojujejo tudi potrebne potne listine. Prošnje je vlagati pri enem izmed zgoraj imenovanih informacijskih uradov s pošto ali osebno. Prošnje prosilk za pisarniško službo morajo biti lastnoročno pisane ter morajo vsebovati: Ime in priimek, rojstne date, domovinsko pripadnost, veroizpoved, znanje jezikov, stan (ali vdova ali sirota in po kom), natančni naslov in zaželeno službo. Prošnjam je priložiti: zadnje šolsko spričevalo ali spričevalo o službeni sposobnosti, ki se pri pregledanju vrne, zdravniški izvid o splošni fizični sposobnosti prosilke in od politične oblasti izdano нравstveno spričevalo. Vse druge prošilke morejo ustmeno ali pisмено s predložitvijo zgoraj imenovanih spričeval in in izvidov priti za sprejem pri imenovanih informacijskih uradih. Vsekakor se mora v prošnji natančno navesti služba, ki jo prosilka želi. Priporoča se samo ob sebi, da se prošnja pošlje na oni izmed zgoraj navedenih informacijskih uradov, ki je najbližji stanovališču prosilke. Pisane prošnje morajo biti kolkovane.

Gospodarske novice.

Državni davek na vino. Poslanca R o š k a r in J a r c sta dne 24. oktobra t. l. v vinogradniškem odseku zavzela stališče, da predložen zakon za davek na vino in sadjevec nikakor ne odgovarja obstoju vinarstva in sadjarstva, ker se ne upošteva ogromnih stroškov za regeneracije in obdelovanja vinogradov, pa tudi ne minulih in ne bodočih cen za te pridelke. V prid stvari sta stavila imenovana več potrebnih predlogov: prvič, da se izroči ta davčna predloga vinogradniškemu odseku v posvetovanje in sklepanje. Ako bi to iz merodajnih razlogov ne bilo možno, se naj v tem odseku o tem predmetu vrši debata, h kateri se naj pozove tudi vlada; zahtevamo, da se poljedelsko in prehranjevalno ministrstvo precizno izjavi, v kolikor sta pri tej davčni predlogi sodelovali in kaj nameravata storiti v zaščito vinorejcev. Nadalje predlagata, da se naj skliče enketa zastopnikov iz vseh vino- in sadjerejskih dežel Avstrije v skupen posvet te zadeve. Zahtevamo tudi od vlade, da izda še pred sklepom tega zakona tudi izvršilno naredbo, da se dobi celoten pregled v tej zadevi, pa tudi potreben čas za pravilno postopanje in primerno odločitev. Ako se odlaga in omejuje davek na vojne dobičke, z lahkoto pridobljene, potem za vinski davek sploh ni finančno političnih razlogov.

Predlog zaradi izdelovanja umetnih gnojil je dne 11. oktobra stavilo več poslancev. Že dose-daj se je hudo občutilo primanjkanje umetnih gnojil. Ker se pa bo vsled pomanjkanja krme stanje naše živine do prihodnje spomladi še bolj znižalo, bo tudi postalo pomanjkanje gnojila zelo občutno. Ker so tudi fosforna gnojila zasežena v prid vojaški upravi, se vlada pozivlje, da ukrene vse potrebno, da se zviša izdelovanje umetnih gnojil in tako po možnosti prepreči, da naše že itak hudo prizadeto poljedelstvo ne bo zaradi pomanjkanja gnojil še bolj trpelo. V to svrhu naj vlada ukrene vse potrebno, da se ustanovi nekaj novih za umetna gnojila. Tudi se naj pravočasno začne z oddajo umetnih gnojil našemu poljedelstvu.

Svarilo. Prijatelj lista nam piše: Že zopet se o-glašajo pri posameznih posestnikih in posebno v žup-

niških ničvredni sleparji, ki prosijo na ime bolj znanih mariborskih gospodov, osobito duhovnikov za različna živila. Naženite jih takoj, če se Vam temeljito ne iz-kažejo! Nihče jih ni poslal in, kar dobijo, le za se ob-držijo. Svoj čas je »Straža« razkrila več takih slučajev iz različnih krajev slovenskega dela Štajerske. Dobro-srčnost naših ljudi je pač dobro znana in je naravnost občudovanja vredna v sedanjih trdih časih. Dobrote deliti in solze sušiti jim je slast, ker vejo, da se s tem samemu Bogu prikupijo. Toda dobrotljivost mora biti tudi previdna, da je nevredneži ne morejo izrabljati!

Seno in slama. Kmetijska zadruga v Račah kot komisijonar deželnega urada za krmila naznanja, da se morajo tisti posestniki, ki so podali seno in slamo, predno se je zvišala cena (pri senu od 17 K na 23 K, pri slami od 10 in 8 K na 13 in 11 K), obrniti na de-želni urad za krmila r Gradcu (Eggenberg, Eggenber-geralle 26), ako hočejo dobiti razliko (pri senu 6 K, pri slami 3 K) doplačano. V ta namen se morajo vp-slati omenjenemu uradu nakupni, oziroma prevzemni listi, katere so posestniki dobili pri nakupovalcu. Da se pa rešitev olajša in pospeši, naj pošljejo nakupne liste županstvu za celo občino naenkrat. Tisti pa, ki so vozili seno in slamo v vojaško skladišče v Mariboru ali na Drauhof pri Sv. Marjeti, naj pošljejo tehtne liste, ki so jih dobili od vojaštva, po županstvu na Kmetijsko zadrugo v Račah, katera bo napravila na-kupne liste in zaračunala že po novih cenah. Torej nakupni listi se pošljejo v Gradec; kdor pa je še le zadnji čas vozil seno ali slamo in še nima nakupnih listov (za seno so zeleni, za slamo pa rumeni), naj poš-lje na tehtne liste Zadrugi v Račah.

Divji kostanj, zelod, solčnino steblovje in vse druge predmete, katere kupuje c. kr. urad za ljudsko prehrano, se naj pošlje Kmetijski zadrugi v Račah, ki je komisijonar omenjenega urada. Cene, ki jih je raz-glasil zgorajšnji urad, veljajo pri postaji Rače. Tistemu, ki je poslal blago po železnici, se torej odtegnejo stroški za vožnjo do Rač.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu ni bilo v pretekli dobi skoro nobene kupčije s tujim hme-ljem. Samo nemški kupci so pokupili 80 bal tu-jega hmelja starih letnikov. Ta hmelj se bo v Nemčiji uporabljal kot nadomestilo za tobak za nemško vojaštvo.

Vojaški konji za kmetovalce se bodo prodajali na javni dražbi v Radgoni dne 6., 15. in 20. no-vembra ter 4. in 18. decembra; v Šoštanju dne 4. in 18. novembra ter dne 2., 16. in 30. de-cembra. Dražbe se sme udeležiti le tisti, ki ima v rokah legitimacijo, izdano od okrajnega glav-arstva.

Cene za les. Zveza avstrijskih lesnih veletr-govcev na Dunaju je sklenila sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklica: Hlo-di mehki nevtelani 42—60 K, trdi 55—112 K, mehke deske 95—120 K, oglati ali otesani mehki hlodi 80—112 K, trde deske 120—200 kron, meh-ke deske 90—128 kron. Popraševanje po deskah trajno živahno.

Cene za kostanj. Urad za določitev primernih cen v Mariboru, je pri pridelovalcu za zlahtni ko-stanj določil kot primerno ceno 60—70 v za 1 kg, v trgovini na drobno (do 10 kg) pa 1 kg 80 do 90 v.

Cene za strd. Za surovo strd je določil urad za določitev primernih cen 6 K za 1 kg, v trgo-vini v velikem in 8 K v podrobni trgovini. Strd v satovju v velikem 9 K, v podrobni prodaji 11 kron, iztočena strd v velikem 12 K, v podrobni prodaji 14 K.

Razne novice.

Skrb za ohranitev vojaških grobov. Pod pokro-viteljstvom našega cesarja so se storili koraki, kate-re vsi sloji prebivalstva pristržno pozdravljajo, nam-reč koraki, da se ohranijo grobovi naših na bojišču padlih junakov. V ta namen je določeno, da se bo d- v dnevih od 31. oktobra do 2. novembra t. l. pro-dajali razni predmeti, kot znaki, razglednice, šivanke itd. Skupiček teh predmetov je namenjen za ohrani-tev grobov naših na bojiščih padlih junakov. Priča-kovati je, da bo slehern že iz hvaležnosti do naših junakov doprinesel kako majhno žrtev ter kupil ta ali oni gori označenih predmetov. Tozadevna poja-snila se dobijo pri komiteju za ohranitev vojaških gro-bov v Avstriji, Dunaj 9, Canisiusgasse 10.

Praporščakova srečka. Iz Celja poročajo: Pra-porščak Karel Schmidt, ki služi pri nekem artil-e-rijskem polku v Savinjski dolini, je kupil pri celj-ski podružnici Ljubljanske kreditne banke srečko razredne loterije. Srečka je zadela glavni dobitek 100.000 kron. Ljubljanska kreditna banka ima s svojimi srečkami posebno srečo.

Lavina vojne marmelade. Pri Kaslu je zgra-dila centrala za sadje na bregu veliko cisterno iz betona, v kateri je bilo 160 centov sveže marme-lade. Ta cisterna pa je počila, vzrok za to je ne-znan, in marmelada se je razlila po bregu. Seve-da je vse polno ljudi drlo k sladkemu bregu.

Dopis.

Maribor. V nanovo prezidano hišo trgovca Worscheta v Gosposki ulici se bo prihodnjo spo-mlad preselila Wolfova lekarna z Glavnega trga (»Pri zamorcu«). — Prijatelj lista nam poroča, da spravljajo rekvirani krompir, ki je določen za zim-ske mesece, zelo neprevidno v zaduhle kleti. Ne-varnost je, da se zopet velike množine krompirja pokvarijo. Pozivamo okrajno glavarstvo, naj pra-vočasno poskrbi, da se ne bo krompir pokvaril.

Maribor. Dne 24. t. m. se je v tukajšnji stolni cerkvi vršila poroka g. Ivana Klemenčič, učitelja in velnposestnika na Ptujski gori z gđno Miro Po-lič, hčerko veleposestnika. Poročil ju je brat ne-vestinega svaka č. g. Konrad Jarh, kaplan v Laporju pri Slov. Bistrici. Bilo srečno!

Sv. Peter pri Mariboru. Dekliška Marijina dru-žba naznanja, da priredi v nedeljo, dne 28. okto-bra po večernicah v samostanski šoli veliko ce-sarsko slavnost kot pozdrav presvitlemu vladarju Karlu za god s tremi mičnimi igrami. Vstopnina 40 v. Vse domačine in sosede prav uljudno va-bimo.

Hoče. V nedeljo, dne 28. oktobra 1917 ima Katol. bralno in gosp. društvo v zvezi z Dekliško Zvezo po večernicah v kaplaniji predavanje. Go-vorilo se bo o rajnem dr. Jan. Ev. Kreku. Pridite v prav obilnem številu.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Naš rojak Ludovik Stajanko je bil odlikovan z železnim zaslužnim križcem na rdeče-belem traku.

Ljutomer. Za naše oslepele vojake v Gradcu so se darovali: P. n. Schneider Ivana, učiteljica v Cezanjevcih 10 kron; Lašič Marija, pos. v Ljuto-meru 10 kron; Makovec Neža v Ljutomeru 10 K; Rajh Joško, velepos. na Moti 10 kron; č. g. Ostrž Franc, kaplan pri Sv. Križu 10 kron; Kovačič Iv. ključavničar v Ljutomeru 10 kron; Antolič Ivan, tržan 5 kron; Čagran Martin, urar 5 kron; Rajh-Fürst Ivana, pos. 3 krone; Čeh Angela, učiteljeva sopro. 3 krone; Pihlar Marija, uradnica 2 kroni; Milavc Minka, šivilja 2 kroni; Ozmeč Franc, čev-ljar 2 kroni; Ozmeč Alojzija 2 kroni; Nedl Tilika, pos. 2 kroni; Bratuša Elizabeta 2 kroni; Dunaj Fr. st., pos. v Cezanjevcih 2 kroni; Velnar Jožef, mizar v Ljutomeru 2 kroni; Franc Marko, sodn. ofic. v p. 2 kroni; Kovačič Marija 1 krono; Ko-rošec Treza 1 krono; štiriletni Tonček Kerklec iz »Svinjske« 1 krono; Bratuša Marija, pos. 1 krono; Schneider Viljem, trg. 1 krono; Vrhovnik Roz-lija, šivilja 1 krono; Hugo Dekleva, učenec 60 v. Groz-dje so darovali p. n. Karba M., učit. vdova, Er-javec Marija in Novak Marija, posestnici. Vsem blagim darovalcem »Bog plačaj!«

Slov. Bistrica. Oskrbištvo tukajšnje graščine grofa Attemsa je letos najelo za gozdnega paznika nekega N., ki je to službo tako vestno izvrševal, da je imel skoro vsak teden vsaj po dve obrav-navi radi razžaljenja uradne osebe pri tukajšnji okrajni sodnji. Celo z najuglednejšimi našimi kmeti, ki celo življenje niso imeli opraviti s sod-nijo, se je ta strogi paznik sprl. Končno pa je roka pravice segla tudi po njem. Možakar nam-reč živi ločen od svoje žene, tu pa se je izdajal za samca in obljubljal dekletom zakon. Sedaj ga je okrožna sodnija v Mariboru obsodila na 1 me-sec strogega zapor, ker je zapeljal pošteno de-klico, neopravičeno ustrelil izbornega lovskega psa izven graščinskega gozda in ker je skoro zadavil starega graščinskega delavca. Mi smo radovedni, ali grof Attems ve, kake izvrstne uslužbenice mu nastavlja njegov gozdni nadzornik Weigel?

Celje. Tukaj so aretirali pravnega praktikanta dr. Rudolfa Fohna, ker se je izkazalo, da je na skrajno premeten način vlomil v mestni muzej in da je v neki trgovini s teklom in porcelanom ukra-del blaga v vrednosti nad 1000 K. Dr. Fohn je bil zaradi rodbinskih zvez in nemškega mišljenja že predlanskim, ko je vstopil pri mariborskem o-krajuem sodišču v prakso, posebni protežiranec nekaterih sodnijskih gospodov, dasi tega po svojih duševnih zmožnostih nikakor ni zaslužil. Sedaj je ta sistem, ki daje vsakemu Nemcu v državni služ-bi prednost pred zmožnimi Slovenci, zopet doživel grd poraz.

Žalec za »Slovensko Matico«. Iz Žalca se nam poroča, da je pristopilo v Žalcu in žalskem okolišu »Slovenski Matici« doslej že 122 udov, med tem 20 ustanovnikov ter se je društvu od-poslala častna vsota K 2500.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 25. okt.

Italijansko bojišče.

Dvanajsta soška bitka, podvzeta iz iniciative v sili in smrti zvesto združenih osrednjih velesil, se je včeraj uspešno pričela. Ob 7. uri zjutraj so množine topov začele opravljati svoj uničujoč posel. Uro pozneje je v viharju, dežju in v sneženi burji začela napadati infanterija. Vreme in gorovje sta postavila čete na skrajno težko preizkušnjo. Sovražnik se je branil skrajno srdito, toda že opoldne je bila italijanska fronta med Rombonom in Avčami prebita na mnogih mestih. Polki iz alpskih dežel so zavzeli Bovec, dalje proti jugu so nemške čete v prvem navalu vrgle sovražnika nazaj. Višine zahodno od Volč in severno vzhodno od Avč so bile zvečer popolnoma v oblasti zaveznic. Na severnem delu gorske planote Bajnsica-Sv. Duh so se še včeraj Italijani kar najhuje upirali našim napadom.

Na gori Sv. Gabrijele, pri Gorici in na Kraški gorski planoti so krajna podvzeta ustvarila predpogoje za nadaljne boje. Artilerijski ogenj je bil na teh prostorih na obeh straneh močen.

Do večera je bilo naznanjenih več kakor 10.000 vjetnikov, med njimi divizijski in brigadni štabi. Plena ni mogoče z daleka pregledati.

Pri armadni skupini feldmaršala barona Conrada artilerijski boji.

Delovanje naše artilerije.

Vojni poročevalec lista »Secolo« poroča iz italijanskega glavnega stana, da je ogenj avstrijske in nemške artilerije ob gornji Soči izvanrednega metodičnega sistema. Artilerija z veliko srditostjo obstreljuje italijanske postojanke v ozadju in zvezne črte ter mostove z naravnost peklenskim ognjem. Ogenj traja noč in dan z vedno večjo silo.

Najnovejše nemško večerno poročilo.

Berolin, 25. oktobra.

Francosko bojišče.

V Flandriji čez dan močnejši ogenj, kakor navadno na bojišču med morsko obalo in jezerom Blankaart. Od tam do Lysa je napravil sovražnik na nekaterih mestih ognjene vale, ki so se od gozda Houtpouliter do Paschendaale zgoščali proti večeru do najhujšega bobnečega ognja. Večji napadi niso sledili. V Artoisu in pri St. Quentinu so se odigrali boji na prednjih bojiščih z za nas dovoljnim uspehom.

Ob Oise Aisne kanalu po dnevu malenkostno sovražno artilerijsko delovanje. Predno se je stemnilo, je hipno izbruhnil artilerijski ogenj. Na več mestih so prodirali francoski poizvedovalni oddelki; bili so povsod odbiti. Ponoči živahen artilerijski ogenj.

Med Aisno in Mozo opetovani poizvedovalni boji, ki so povzročili močnejši krajevni artilerijski ogenj.

Vzhodno bojišče.

Nič pomembnega.

Macedonsko bojišče.

Pomnoženo artilerijsko delovanje.

Ivan Klemenčič,

učitelj in veleposestnik,

Mira Klemenčič, roj. Polič,

poročena.

Maribor—Ptujška gora, dne 24. vinotoka 1917.

— Brez vsake druge objave. —

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna Pristernik, Tegetthoffova ulica.

Trafika Handl v Tegetthoff-ovi ulici, Trgovina Czadnik v Stolni ulici.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotočva). Papirna trgovina Weigl Glavni trg.

Lagler Jos. Schmidpl.

Trafika Jož. Ortner, Schmidplatz 2.

Trafika v Gosposki ul. (nasproti hotela nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

Coretti, Grajski trg 7.

v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žilko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika Žilko, Melje.

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).

Papirna trgovina Scheidbach, Magdalenski trg 9.

Trafika Maher, Magdalenski trg.

Trafika Nerač, Franc. Joževa cesta 31.

Kresnik Ana, Franc. Joževa cesta 33.

Fleischmann v Krčevinah pri Mariboru.

Andritz pri Gradcu:

Trafika Schlacher Marija.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Celje:

Papirna trgovina Geričar & Leskošek.

Trafika v Narodnem Domu.

Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajnceri, Velikovaška cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Kristel Ferdinand (organist).

Dobrna pri Celju:

Trafika Ropan Alojzija.

Dolenji Logatec:

Trafika A. Kraigher.

Fram:

Trgovina Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina Jurija Gajšek.

Gradec:

Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.

Zeitungs Exp. Kienreich, Sackstr. 4.

Guštanj (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Št. Ilj v Slov. gor.:

Organist g. Anton Rozman (stara sela).

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina M. Zorko.

Kozje:

Trafika Vahčić.

Laški trg:

Trgovina Ošolin Jos.

Lebring:

Knjigarna Scheidbach.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljčič.

Leoben:

Nickl Rupert.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vrščič.

Mala nedelja:

Trgovina Senčar Fr.

Novacerkev pri Celju:

Jankovič Antonija.

Petrovče:

Trgovina Polanc Jozef.

Ptuj:

Trafika Franc Julis Glavni trg.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. A. Marinčič.

Postojna:

J. Marinšič.

Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.

Trgovina A. Kreml.

Ruše pri Mariboru.

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pichl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Sierntal:

Cisel Matilda.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštanj:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Peter Čauš.

Sv. Tomaž pri Ormožu:

Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptuj:

Trgovina D. Tombah.

Veržej:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Vransko:

G. Brezovšek Ernest.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlig.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 6 K, za pol leta 3 K, za četrt leta 1.50 K. Naročnina se najlože pošilja po poštni nakaznici pod naslovom: **Upravništvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.** Posamezna številka stane 12 vin.

„Straža“ izhaja vsak ponedeljek in petek popoldne. Naročnina za »Stražo« znaša za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta 2.50 K. Naslov za pošiljatev naročnine: **Upravništvo lista „Straža“, Maribor.** Pozamezna številka stane, kedar obsega 8 strani, 12 v, na 4 straneh pa 10 v.

Kdor še ni naročen na »Slov. Gospodar« in »Stražo«, naj to takoj stori. Oba lista prinašata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste vojakom na bojišču. Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v »Slov. Gosp.« in »Stražo«.

Občina trg Središče prodaja HRASTOV LES

približno 2000 hrastov ponudbenim potom.
Gozd je 20 minut od železniške postaje oddaljen,
leži pri okrajni cesti. Pogoji se izvejo pri župan-
stvu. Ponudbe do 30. oktobra 1917.

Kupim zamaške in steklenice.
KISLO VODO
razpošilja **A. OSET**,
pošta Guštanj, Koroško.

Za pristnost in izvor se jamči v polnem obsegu.

VINA bela, rdeča in črna
(dalmatinska) od 56 l naprej
po povzetju prodaja in razpošilja trdka
F. CVITANIC vdova **V MARIBORU**,
Šolska ulica št. 5.

Brinje
za kuhanje žganja oddaja
v večjih in manjših množinah
trdka **IVAN JELAČIN**
LJUBLJANA, Emonska cesta 2.

Općinska Stedionica
u Drnišu (Dalmacija).

Hranilne vloge koncem l. 1916. K 1,137.683-37
Rezervni zaklad „ 95.180-92

Obreduje hranilne vloge koncem vsakega
polletja s

4 1/2 % brez odbitka.

Občina Drniš jamči za varnost s celo svojo davčno
močjo in z vsem svojim premoženjem, vrednim

10 milijonov.

Hranilnica je pod državnim nadzorstvom.
Zavod uživa pupilarno varnost ter se vsled tega
sprejemajo tudi vloge mladoletnih, sirotinskih in
cerkvenih zakladov.

Podeljuje amortizacijsko hipotekarna posojila po 6 %.

HRASTOV LES,

DEBELI

predaja Kmetijska zadruga
NA CVENU PRI LJUTOMERU.

Naročajte, priporočajte, podpirajte v prvi vrsti svej
list v Novem mestu

Dolenjske Novice

vsi dolenjski rojaki, ki živite na zelenem Štajerskem
Naprej plačana letna naročnina 3 krone.

KUPIM

vinske drože ter tropine

v vsaki množini.

Cenj. ponudbe naj se pošiljajo
žganjarni

ROBERT DIEHL, Celje.

Med. Dr. FRANK

ord. 9-10 h — 2-4 h.

829

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi potrebščinami na
debelo in drobno, priporoča:
trgovcem in preprodajalcem
velikanske izbore dopisnic
XX po raznih cenah. XX
Za gostilničarje:
Papirnat servijete vsled
novih predpisov namestnje v
Gradcu po zelo nizkih cenah.

Čevlji

z lesenimi podplati,

najboljše kakovosti, okovani, znotraj obloženi s
kažuhovine.

Št. 26-28 K 14-
„ 29-34 K 17-
„ 35-38 K 20-
„ 39-41 K 23-
„ 42-46 K 26-

Posiljanje po pošti. Povzetje. Zamenjava dovoljena.
Poštnina in stroški posiljanja do 5 kg 1 K 40 v.

M. Schram, Maribor ob D.

GOSPOSKA ULICA.

IZDELOVANJE

raznovrstne cerkvene oprave, kot oltar-
jev, kipov, vojnih spominskih plošč, ka-
kor tudi prenovljenje istih ohranite po
končani vojski našemu slovenskemu
umetniku-podobarju in pozlatarju

Ivanu Sojč

Maribor, Reiserjeva ulica št. 26.

Cvetje

iz vrtov sv. Frančiška

(glasilo III. reda) izhaja v Kamniku na
Kranjskem in stane za celo leto 2 K.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzojavni naslov:
Cirilova tiskarna
Maribor

sprejema vsa tiskarsko stroko spadajoča dela kakor:

časnik, brošure, stenske in druge koledarje.
Za vsa županijske urade: spovedne in misijonske listke s črtnim, rdečim ali
modrim tiskom, uradne zavitke s tiskom glave ter ramske oznake napisa.
Za glavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, časopise, na-
pisne, razglase, plačilne predpise, prejemne potrdila itd. Za obrtnike in
trgovce: pisne, cavitke, okrožnice, račune, epomine, menice, cenilice, do-
pise, naslovnice, letake in lepake s črtnim in drugobarvnim tiskom.
Za posejilnice, sadrže in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in spre-
jemnice, letna poročila, računsko knjigovodstvo, društvene znake, vabilna itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta šte. 5

priporoča svoje veliko zalogo raznega papirja, peramentov, perca, stakle
za perament, svinčnikov, ročnik, kamencev, tablic, crnil, zavitkov (na-
vseh tu balih, v vseh velikostih), trgovske knjige, notnice, pisarniške
papirje v mapah in škatljah, razglase, itd. — Sveže podobne (male, ve-
like in stenske), raspele vseh velikosti, melitroniki, molitni, svetojane
knjigovodstva. — Posreduje se urade in dr. — Posreduje točno in hitro.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptujju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

vsako sredo, vsak petek in vsak sobota dan od 8.
ure in vsake nedelje od 8. do pol 10. ure do-
pisa. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih
dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

zahajajo v minoritatem samostana v Ptujju.

Hranilne vloge

obreduje po 4 % od 1. in 16. v mescu po vložitvi in do
15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdržene obresti se
koncem junija in decembra vsakega leta pripišejo glav-
nici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne
knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem
obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri
tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago se strankam brezplačno poštino-hranilne po-
ležnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5 %, na vknjižbo in
po 5 1/2 %, na menice po 6 %, na razne
listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolгови pri drugih zavodih in
prošnje na sedajjo za vknjižbo in izdajo vknjižbe
posojilnica brezplačno, stranka plača samo kuro in

Nakup konj.

C. i. kr. vojaško poveljstvo bo nakupovalo po vojaški komisiji prostovoljno ponudene konje, tudi konje z razvidnicami.

Na Primorskem in v Istri se bo nakupovalo tudi močnejše osle.

Z nakupom se prične dne 3. novembra 1917 in se bo kraj, dan, mesto in ura, kakor tudi natančnejša določila za nakup razglasila pri občinskem uradu in naznanil razglasilni kraj.

898

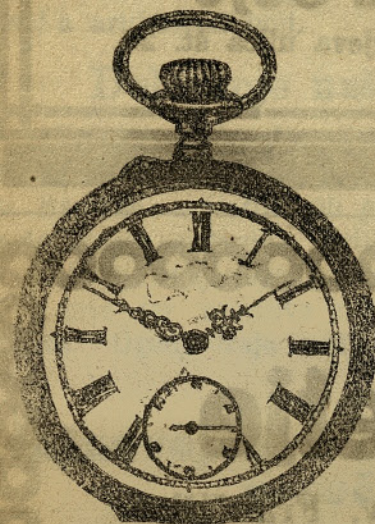
KUPIM

vsako množino **jabolk** tudi za prešanje po postavno določenih cenah.

Za vsako župnijo v okrajnem glavarstvu Maribor in Ptuj se iščejo tudi zanesljivi nakupovalci proti dobri plači.

FR. KREPEK,
pooblaščen nakupovalec sadja.
Sv. Lenart v Slovenskih goricah.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Za vsake ure se jamči!

Precizijske ure, Schaffhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, izboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

SUHE GOBE (JURČKE)

kupuje v vsaki množini in po najvišjih cenah

M. RANT, KRANJ,

največja eksportna tvrdka suhih gob.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo!

Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah zvejo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev na stene.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Devoljuje članom posojila proti poročstvu, zastavi življenjskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali zaznambl na službene prejeme.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojilo, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2 %.

Društveno lastno premoženje zuaša koncem leta 1915 519.848.40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno glavnice za 6.089.850 kron.

Nova hiša

podobna villi, je naprodaj 15 minut od Maribora v Pobrežju za 20.000 K je le šest let davka prosta, 4 sobe, 3 kuhinje, klet, perilnica, 8 drvarnice, vse pod hišo, lep vrt, studenec s dobro pitno vodo, sviajski hlev in še nekaj dreves sadja in traja nasajenega. Hiša je leta 1911 zidana, močna. Za drugo nadstropje, če bi hotel kdo zidati. Za plačati je samo 14.000 K. Ker drugo je Posojilnica. Kdor hoče natančneje zvedeti, pojasnila da Frane Krepek, Maribor, Triesterstrasse 11. v branjeriji.

GOBE

lepo posušene kupine tudi letos v vsaki množini. V prvi vrsti alpske gobe gobanje ali kravice, potem lesičke l. s. d. Prosim sušiti in ponuditi same take vrste pravilnih gob, ki jih poznate kot enkratne. — Rudolf Starovaški, eksport gob v Korf, sht. Štajerska.

Vila,

ali vili pod. bna hiša s vrtom vred, mariborska okolica, cena okrog 25.000 K se kupi takoj. Ponudbe pod „Vila“ na upravnistvo lista.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zadr. z ugodn. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2 %, proti trimesčni odpovedi po 4 1/2 %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. junija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po polki so pošilne hranilnice položnice (97.875) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

lo članom in zicer: na vknjižbo proti papirnati varnosti po 5 1/2 %, na vknjižbo sploh po 5 1/2 %, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2 %, in na osebni kredit po 6 %. Mednje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgoro pri drugih denarnih sredstvih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih sredstev, ki pa nikdar ne presegajo 7 kren. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako zredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenem praznika. V uradnih urah se sprejemajo in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in protaje prejema vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z ugodn. zavozu

sprejema hranilne vloge od vsakega, in jih obrestuje po

4 1/2 %.

Za nalaganje denarja po polki so na razpolo gopolnice c. kr. pošne hranilnice na Dunaju št. 92.465.

Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje

članom na vknjižbo, na poročstvo in zastave pod zele ugodnimi pogoji. Vknjižbo in drugo zemljknižno izpeljavo izvršuje posojilnica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

„Hotel Bell vol“, Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9.